

Izhaja vsako sredo in petek zjutraj.
Stane za celo leto 15 L
» » pol leta 8 »
» » četrt leta 4 »
Za inozemstvo celo leto lir 40.
Na naročila brez dopolne naročnine se ne moremo ozirati.
Odgovorni urednik: Polde Kemperle.

GORIŠKA STRAŽA

Št. 81

V Gorici, v sredo 24. oktobra 1928.

Leto XI

Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Oglasi se računajo po dogovoru in se plačajo vnaprej. — List izdaja konsorcij »Gor. Stražec«. — Tisk Katoliške tiskarne v Gorici. Riva Piazzutta št. 18. Uprava in uredništvo: ulica Mameli št. 5. St. poš. tek. rač. 11/1147. Telef. int. št. 308.

Ali je dobro v Ameriki?

Naš odločni nastop proti brez-ciljnemu, lahkomišelnemu izseljevanju v Ameriko je vzbudil širok odmev. Od vseh strani dežele in iz tujih krajev dobivamo dan za dnem pisma, v katerih se odobrava naše stališče, da skušamo obvarovati ljudi pred nesrečo. Deželani nam pri- našajo pisma izseljenih svojcev ali nam prihajajo pravit, kako so vesti, ki jih dobivajo od onstran širokega morja, večinoma žalostne, kako se mnogi že bridko kesajo, da so tako prenašali drveli iskat namišljeno srečo. Izseljenci pa nam opisujejo težave, v katere jih je vrgla nepremišljenost in svare rojake pred izseljevanjem. »Le sem pa tja se komu posreči, da dobi primeren zaslužek, velika večina, zlasti navadni delavci- težaki, mora krvavo garati, če si hoče prislužiti skromen, z znojem premočen košček kruha. Mnogi, premočni morajo prenašati celo gorje brezposelnosti; njihov položaj je obupen, kamnu bi se smilili.« Tako in slično se glase ta pisma, katerih radi skromnosti prostora ne moremo priobčevati.

Kljub vsem tem žalostnim opominom mami še vedno mnoge hrepenenje po izselitvi v Ameriko. Nekateri so sicer spregledali in se je, tako poročajo z dežele, izseljevalni val nekoliko polegel, vendar jih je še veliko, ki so, zdi se, udarjeni s slepoto. (Razni podpihivalci, katerim izseljevanje nese, nosijo v tem pogledu veliko krivdo.) Tem zaslepljenecem v premislek priobčujemo v naslednjem dva opomina.

Prvega je napisal odlični naš mož, ki je že sam bil v Ameriki in mu je skrb za izseljence od nekdanj pri srcu. Drugega posnemamo po ljubljanskem »Slovencu« od 9. t. m.;

objavil ga je argentinski generalni konzulat v Belgradu.

Prijatelj piše:

V S. v. Ameriko od nas le malo kateri pride, a tudi tam cvetice ne cveto. Po uradni statistiki je tam nad 4.000.000 brezposelnih, od katerih bi se marsikdo vrnil čez morje domov, če bi imel s čim.

Tudi v Južni Ameriki ne cveto rožice našim ljudem. Vedno več pisem prihaja našim podeželskim ljudem, da si v Južni Ameriki že izpodjedajo drug drugemu kruh. Niti za dekleta, to je za služkinje, ni več zaslužka. Tako pišejo odkritosrčni možje in fantje od tam dol.

V zadnjih dneh sem govoril z mnogimi, ki imajo svojce v Argentini in Braziliji že čez par let. Vprašal sem jih, kaj pišejo njihovi in če pošiljajo kaj denarja. Odgovori so bili večinoma vsi enaki: Pišejo, da jim gre dobro, denarja pa da niso poslali nič že od lanske pomladi (1927).

Pri izjavi »da jim gre dobro« sem se spomnil na avstrijske dopisnice iz svetovne vojne. Vojak je bil lačen, raztrgan, umazan in ušiv, pa je pisal domov, da je zdrav in da se mu dobro godi.

Argentinski generalni konzul sporoča:

»Priseljevanje v Argentinijo je sedaj dovoljeno poleg poljedelcem tudi rokodelcem, in sicer mizarjem, kovačem, sedlarjem, mehanikom in pekem. Delavcev za zgradbo železnice se sedaj ne potrebuje. Poleg predpisanih osebnih listin je treba priložiti prošnji za izseljeniški potni list tudi verodostojen dokaz, da je prosilec v Argentiniji zasigurano delo.«

Kaj se godi po svetu?

Med najtežja in najbolj zapletena vprašanja, ki so nastala ob sklepu miru, spada gotovo nemška vojna odškodnina. Zmagoviti zavezniki so naložili premaganim državam velikanske vojne odškodnine, s katerimi naj bi se poplačali vsi vojni stroški in obnovila poškodovana ozemlja. Zgodilo se je pa, da sta Avstrija in Ogrska — druge nasledstvene države podonavske monarhije so prišli k zaveznikom — zabredli v take denarne težave, da bi bilo blazno misliti na plačevanje kake odškodnine. Bolgarija je majhna in vsa izčrpana in tudi ne more plačati Bog ve koliko. Turčija pa mirovne pogodbe v Ševres-u sploh nikdar ni priznala in zato tudi ni dolžna plačevati odškodnine. Tako je prišlo do tega, da je edini plačevanjski zmožni dolžnik Nemčija. Zmagovalci so se torej oprileli Nemčije, ki je njih edino upanje, da deloma plačajo svoje vojne dolge v Združenih državah in da poravnajo stroške za obnovo opustošenih krajev. Izračunali so škodo in prišli k vojni dolgov. Nastala je lepa svotica 132 milijard zlatih mark. Nekateri so zahtevali celo več. Te milijarde naj plača Nemčija.

Ko so se zedinili glede vsote, so začeli misliti, kako bodo dobili ta denar od Nemčije. Da bi Nemčija takoj ob koncu vojne plačala 132

milijard zlatih mark, na to ni nihče mislil. Treba je bilo ugotoviti, koliko Nemčija lahko plača na leto in kako naj se ta plačila izvršijo. Stvar je bila zelo zavita. Ako je Nemčija dajala premož na račun vojne odškodnine, je trpelo angleško premožarstvo, ker je nemški premož zavzel ves svetovni trg. Vrh tega bi previsoka letna plačila Nemčijo tako oslabil, da bi v malo letih ne mogla sploh ničesar več plačati.

Leta in leta so reševali to zavozlano vprašanje. Končno ga je začasno rešil ameriški finančnik Dawes s svojim načrtom, ki se po njem imenuje. Dawesov načrt so sprejeli vsi prizadeti in takrat so nehale razprave o vojni odškodnini.

Nejasne točke.

Dawesov načrt pa je pustil več važnih točk nedoločenih. Odmeril je sicer višino letnih odplačil na dve milijardi in pol zlatih mark; a poznejši dogovori dovoljujejo zvišanje ali znižanje te vsote. V načrtu tudi ni določeno, koliko let bo Nemčija plačevala. Višina odškodnine je torej neznana.

Te stvari je bilo treba urediti.

Parker Gilbert v Londonu.

Da se Dawesov načrt izvrši, so zavezniki poslali v Berlin mladega ameriškega finančnika Parkerra

Gilberta, ki je prejel nalogo, naj pazi, kako nemška vlada izpolnjuje svoje obveznosti. Parker Gilbert je prišel v Berlin in vsako leto pošiljal poročila o plačevanju. Sicer pa o njem ni bilo mnogo slišati, kljub temu da je razpolagal letno z milijardami.

Letos je vprašanje vojne odškodnine prišlo na novo razvojno stopnjo. Parker Gilbert je spoznal, da je Dawesov načrt pomanjkljiv in da je treba določiti višino dolga. Pretekli teden je šel v London, kjer je govoril o tem z angleškim finančnim ministrom W. Churchillom. Iz Londona se je odpeljal v Pariz in obiskal Poincaréja. Za njim je šel v Pariz tudi W. Churchill. Vse to se je zgodilo nepričakovano. Kaj so ti trije mogočniki sklenili, se še ne ve. Govori se pa, da so se zedinili, naj plača Nemčija kakih 30 milijard zlatih mark v 20 letih. Sklicali pa bodo konferenco izvedencev, ki bo končno javno rešila to težavno vprašanje.

V Angliji se že začenjajo pripravljati na prihodnje državno-zborske volitve, čeprav bodo šele čez osem mesecev. Vse tri stranke so že imele svoje občne zbornice, na katerih so določili taktiko v volilnem boju. Zadnji so zborovali liberalci. Kmalu nato se je pojavila vest o

sodelovanju med liberalci in socialisti.

V obeh strankah so nekateri zagovarjali skupni nastop proti sedanjim konservativnim vladam. Ako bi se stranki združili, bi prav gotovo vrgli konservativce, katere samo razcepljenost opozicije drži na površju. Načelnik liberalne stranke Lloyd George se je zaenkrat izrekel proti sodelovanju z delavsko stranko. Mogoče upa, da bo sam dobil dovolj veliko večino.

Zanimiv je angleški volilni red. Pri zadnjih volitvah so konservativci dobili na vsakih 18.000 glasov en mandat, delavci na vsakih 36.000 glasov, liberalci pa na vsakih 70.000 glasov. Opozicija je imela več glasov kot vladna stranka, mandatov je pa imela samo 195 od 615. Temu je kriv volilni red. Liberalci pravijo, da ga bo treba spremeniti tako, da bodo volitve pokazale resnično razporeženje v državi.

Med nemškimi strankami.

V nemško-nacionalni stranki se je te dni vršil boj med tremi skupinami. Skrajna desnica, ki jo je vodil Hugenberg, ni bila zadovoljna z načelnikom stranke grofom Westarpom, ki je v zmerni sredi. Hugenberg in njegovi pristaši so zahtevali, naj nemški nacionalci sprejmejo v program svoje stranke obnovo monarhije pod Hohenzollernci. Sredina ni vedela, kaj bi počela, levica pa je zahtevala, naj se nacionalci sploh odpovedo monarhistični misli. Levico vodi znani Lambach, ki je radi teh stvari imel že spore z grofom Westarpom.

Dolgo časa se niso mogli sporazumeti. Stranki je že grozil razcep. Hugenberg je predlagal, naj se v vodstvo stranke izvoli po en pristaš vsake skupine. Ta predlog ni bil sprejet. Končno je občni zbor stranke v soboto 20. oktobra vzel na znanje odstop grofa Westarpa kot predsednika stranke, mu so

glasno izrekel zaupnico in izvolil Hugenberga za predsednika. S tem je stranka krenila na skrajno desnico. Lambach in Westarp se pa tolažita, češ, da bo Hugenberg v praktični politiki imel dovolj prilike, da bo spoznal nevzdržljivost svojega skrajnostnega programa.

Dr. Marx odstopil.

Tudi v katoliškem centru bodo morali voliti novega načelnika, ker je dosedanji predsednik dr. Marx odstopil. Njegov odstop ni bil nepričakovan. Povzročilo ga je šibko zdravje in naveličanost političnega dela. Dr. Marx se bo sedaj posvetil prosvetnemu delu.

Sedaj se je pojavilo vprašanje nasledstva. Imenujejo se že razna imena. Odločil bo občni zbor centroma, ki se bo vršil 8. in 9. decembra.

V splošnem tožijo v Nemčiji, da manjka mož-voditeljev. Stari se umikajo, v mladih ni več tiste borbenosti in tistega duha požrtvovalnosti, ki je v takih težkih časih potrebna. To velja za skoro vse odločilne stranke.

Nova opozicija v Rusiji.

V moskovskem odboru komunistične stranke se je pojavila neodločnost glede nekaterih točk komunističnega programa. Moskovski odbor je zelo važen za vso stranko, ker uživa velikanski ugled. Glasovi o neenotnosti naziranja so prišli tudi v javnost. Osrednji odbor stranke je moral poseči vmes. Objavil je v »Pravdi« članek, v katerem poziva moskovski odbor, naj ne ruši edinosti v stranki.

V čem obstoji spor? Gre za spremembo sovjetske gospodarske politike. Ali naj sovjetska vlada posveča svoje sile bolj industriji ali pa razvoju kmetijstva? Moskovski odbor je za spremembo gospodarske politike.

Osrednji odbor je zagrozil uporabnikom s hudimi ukrepi in je že odpustil par pristašev tega gibanja. Gotovo je, da se bodo morali vsi vdati, kajti v rokah vlade je vsa moč. Vlada je uničila močnejšo in bolje organizirano opozicijo Trockega; tudi moskovski odbor se ji ne bo mogel dolgo ustavljati.

Okno v svet.

Konferenca jugoslovanskih škofov.

Pretekli teden se je v Zagrebu vršila konferenca jugoslovanskih škofov. Ker so se stalno širile vesti, da se bodo škofje izrekli tudi o političnem položaju, in sicer proti vladi, je papeški nuncij Pellegrinetti odločno poudaril staro stališče katoliške Cerkve, da se ne vmešuje v notranjepolitične razmere nobene države.

Dr. Seipel odgovarja Bethlenu.

Avstrijski zvezni kancler dr. Seipel je v seji državnega zbora dne 18. oktobra odgovoril na izvajanje ogrskega ministrskega predsednika grofa Bethlena v Sopronju. Seipel je prepričan, da bo Burgenland vedno ostal avstrijski, ker je prebivalstvo naklonjeno Avstriji. Seiplov govor so odobraval vsi poslanci.

Painlevé na Dunaju.

Francoski vojni minister Painlevé je došel na Dunaj, kjer je imel predavanje o duševnih stikih med narodi.

»Narodna Obrana« za rešitev krize.

Zagrebski listi vedo poročati, da je znana srbska organizacija »Narodna Obrana«, kateri načeljuje vojvoda Stepan Stepanović, poslala kralju spomenico o sedanjem položaju v državi. Spomenica označuje položaj kot zelo resen in zahteva, naj se sestavi vlada iz mož, ki uživajo splošno zaupanje. Potem naj se izpeljejo volitve in naj se najde podlaga za sporazum.

Macdonald predava.

Ramsay Macdonald je v torek 16. oktobra predaval v nemški državni zbornici o raznih vprašanjih miru. V predavanju je izrazil mnenje, da je rod, ki je doživel svetovno vojno, poklican, da urdi in zamči mir. Po predavanju so ga časnikarji vprašali, kaj misli o razmerju med Anglijo in Rusijo. Macdonald je rekel, da je treba sovjetsko Rusijo vsekakor diplomatsko priznati.

Neuspeh nemških komunistov.

Ljudskega glasovanja o oklopni križarki ne bo, ker so komunisti zbrali premajhno število glasov. Nemška ustava namreč določa desetino vseh glasov, ki so bili pri zadnjih volitvah oddani. Komunisti so pa zbrali samo polovico potrebnih glasov.

Ruski kredit v Ameriki.

Splošna električna družba (General Electrical Company) je dovolila neki sovjetski družbi dolgoročni kredit v znesku 26 milijonov dolarjev. Ta dogodek je tudi politično zelo važen, ker je to prvi dolgoročni kredit, ki so ga sovjeti dobili v Združenih državah. Vlada Združenih držav je bila dozdej načelno nasprotna vsakemu sovjetskemu posojilu. Sedaj se zdi, da je svoje stališče menjala.

Za predsednika narodne skupščine je bil izvoljen radikal Ilija Mihajlović. Podpredsednika sta demokrat Kujundžić in musliman dr. Hrasnića. Predsednik radikalnega poslanskega kluba je postal Velja Vukićević.

Trocki rektor vseučilišča?

Sovjetska vlada je menda sklenila ustanoviti v kraju, kjer biva Trockij vseučilišče, ki bo seveda majhno, in postaviti Trockega za rektorja.

Važne listine izginile.

Nekemu uradniku angleškega zunanjega ministrstva so izmaknili važne listine, ki se tičejo vojnega brodogradnje. Policija preiskuje stvar.

Kralj Aleksander v južni Srbiji.

Jugoslovanski kralj Aleksander je odpotoval v južno Srbijo, kjer bo obiskal važnejša mesta.

Komunistična propaganda v Bolgariji.

Bolgarska policija je pred kratkim odkrila tajne komunistične krožke. Pri preiskavi se je pokazalo, da so bolgarski komunisti prejeli podporo iz inozemstva. Policija je zaprla poslanca neodvisne delavske stranke Stojanova in tajni-

ka neodvisne strokovne zveze Miševa.

Splošna stavka v Lodzu

pojema. Nekateri vrste delavcev, n. pr. natakariji, delavci v mestni službi, mesarji itd. so se vrnile na delo. V okraju Petrikav je stavka skoraj čisto končana. Predilniški delavci v Bialystoku, ki so dozdej delali, so sklenili, da začnejo stavkati. Posledice splošne stavke se še vedno čutijo. V Varšavi primanjkujejo živila.

DNEVNE VESTI.

Novi učitelji.

V Vidmu sta napravili na tamošnjem učiteljskišči maturo gospodični Kati Ručna in Marija Stergar.

»Istarska Riječ« zaplenjena.

Predzadnja številka hrvatskega lista »Istarska Riječ« je bila zaplenjena radi članka o smrti dr. Ivana Zuccona, bivšega deželnega poslanca v Istri.

Pobožnost zadnjega petka.

Običajna pobožnost za gospe in gospodične bo v petek 26. t. m. ob 8. uri zvečer pri Sv. Antonu. Zdi se nam, da bi se naše izobraženo žensstvo moglo v še večjem številu udeleževati te pobožnosti. Kako velik je odziv, ko vabi svet in posvetnost, kako majhen, ko vabi Kristus Kralj! In vendar bo sodil in odločal za večnost le Kristus. Ne opravičujmo se z malenkostnimi izgovori. Za Boga in dušo se je treba nekoliko potruditi, ovire moramo tudi z žrtvami odstranjevati. Naj nam nihče ne šteje v zlo, če se drzemo opozoriti naše izobražene gospe in gospodične tudi na veliko dolžnost dobrega zgleda, ki jo imajo napram preprostemu ženstvu.

Od 7. ure naprej bo pri Sv. Antonu tudi prilika za sv. spoved.

Vodstvo Apostolstva molitve.

Sklepi občinskega sosveta.

Goriški občinski sosvet je v petek 19. oktobra sklenil brezplačno odstopiti Balilli bivši Ritterjev park v trajno uporabo. Park se razprostira okoli doma Balille na Catherinijevem trgu. — Inž. Barichu je sosvet naročil, naj napravi načrt za novo občinsko bolnico na šentpeterski cesti. — Sosvet je odobril spremembo sedanjega pravilnika za javne avtomobile, ki bodo od 1. aprila prihodnjega leta dalje morali imeti taksameter. Do 31. decembra 1929. pa bodo morali biti vsi javni avtomobili pobarvani z enako barvo, kot predpisuje ministrstvo.

Po suši povzročena škoda v videmski pokrajini.

Kmetijski potovalni urad v Vidmu je ugotovil, da znaša škoda vsled suše letošnjega poletja znatno svoto 186 milijonov lir.

Največjo škodo je povzročila suša pri koruzi, in sicer za skupni znesek nad 82 milijonov lir. Škoda na umetnih travnikih znaša okoli 40 milijonov lir, na navadnih senožehtih nad 34 milijonov, pri krompirju skoraj 14 milijonov, pri fižolu 6 milijonov, pri vinski trti 4 milijone, pri činkvintinu poldrugij milijon in pri ostalih pridelkih okoli 20 milijonov lir.

Najbolj udarjen je okraj Pordezone, kjer znaša škoda nad 23 milijonov, sledi čedadski z 22 milijoni, najmanj pa je trpel trbiški okraj, kjer znaša škoda malo več kot četrtilijona. Seveda je trbiški okraj tudi sorazmerno najmanjši.

»Vedež«.

Kakor smo že poročali, je izšel priljubljeni žepni koledarček »Vedež« za l. 1929. Založila ga je knjigarna Štoka v Trstu, Glavno založilo za Goriško ima Katoliška knjigarica v Gorici. »Vedež« stane 3.60 L. — Za vsakega odraslega človeka, bodisi trgovca, obrtnika ali kmeta, je »Vedež« zelo priporočljiv; kdor se je nanj privadil, ga ne more pogrešati. Poleg raznih zanimivosti najde v njem navodila glede kolovnih pristojbin, poštnih določb, obrestne mere i. t. d. Tudi mu nudi prostor za razne zapiske. Zato, oskrbite si ga!

Jezero v Nemi.

V soboto popoldne je načelnik vlade Mussolini pognal v tek štiri velike vodne črpalke, ki bodo izčrpale vodo iz jezera Nemi. V tem jezeru so kot znano ladje rimskega cesarja Tiberija in velikanski zakladi. Ko bo jezero prazno, bodo

dvignili ladje in dragocenosti. Črpalke izčrpajo 1500 litrov vode na sekundo. Vsakih 20 dni se bo vodna gladina znižala za en meter. Jezero bo prazno v štirih mesecih. Ko bodo pobrali vse zaklade, bodo vodo nazaj spravili v jezero.

»Città di Milano« doma.

Ladja »Città di Milano« se je v soboto vrnila iz tečajnih voda v Spezio.

Smrtna obsodba izvršena.

Della Maggiore, obsojen od posebnega sodišča za varstvo države na smrt, je vložil prošnjo za pomilostenje. Prošnja je bila odbita. Vsakršni kazenski zakonik določa, da se mora smrtna obsodba izvršiti v teku 24 ur od trenutka, ko je bila izrečena. Della Maggiore je bil zato ustreljen v četrtek 18. oktobra. Ustrelili so ga miličniki 94. legije na istem mestu, kjer je zakrivil zločin.

Hiše se posipljejo.

V Vincennes na Francoskem se je podrla velika nova zgradba in podsula kakih 25 delavcev. Vzrok nesreče je slab gradbeni material. Policija je zaprla stavbnega podjetnika in njegove neposredne pomočnike. Pohlep po dobičku je pri takih nesrečah gotovo velik krivec.

Letošnja vinska letina

v Srednji Evropi.

Po dosedanjih računih znaša vinska letina v Avstriji 800.000 hl; v Ogrski 3.000.000 hl; v Čehoslovaški 500.000 hl; v Jugoslaviji 4.000.000 hl; v Rumuniji 5.000.000 hl.

Koliko pšenice rabi Italija?

Italija rabi letno pšenice: za hrano 63,5 milijonov kvintalov, za tešenine 10 milijonov kvintalov, za seme 6,5 milijonov kvintalov; skupaj 80 milijonov kvintalov. Ker je letina prinesla 62 milijonov kvintalov, bo potrebno uvoziti 18—20 milijonov kvintalov pšenice v skupni vrednosti okoli dveh milijard lir.

Prekooceanski zrakoplovni promet.

Dr. Eckener je prejel od nekega ameriškega milijarderja ponudbo glede rednega prekooceanskega prometa z zrakoplovi tipa »Zeppelin«. Tisti milijarder je pripravljen dati 14 milijonov dolarjev za zgraditev štirih velikih »Zeppelinov« in dveh pristajališč, ene v Nemčiji blizu Basla, druge v Ameriki v okolici Washingtona. — Za stvar se zanima tudi znani avtomobilski mogočnik Ford. Izvedenci pravijo, da se bo tekom treh ali štirih let že lahko otvoril reden potniški in poštni zrakoplovni promet preko Atlantskega oceana.

Ob desetletnici.

(Piše Jože.)

Mesec je sijal na nebu, moj oddelek pa je plesal okoli ognja kolo. Rakija je stopala v glave in takrat sem potegnil Bogdana iz Aleksinca na stran in ga opozoril, da moramo drugi dan na vse zgodaj naprej in da je treba počivati. Ne rad, a me je vendar slušal. Tudi vojaki so neradi pustili prešiča in lento in rakijo; končno sem jih le spravil pod drevesa k počitku.

Z Bogdanom sva se menila, da je potrebno kmetu vendar nekaj plačati, če ne drugega, vsaj prešiča in rakijo. Ali naj mu darujemo osla? Zmenila sva se, da damo seljaku 100 dinarjev. Bogdan je sleskel bluzo, v kateri je nosil zašite dinarje še od doma. Takrat sem videl, da je imel pri sebi nad 1000 dinarjev in nad 1000 francoskih francov. Pil ni, kadi ni, kar je porabil za mleko in moko. Hotel sem tudi jaz dodati nekaj od svojega denarja, a Bogdan mi ni pustil in je rekel, naj mu dovolim to veselje, da nosi on stroške za svojo slavo. Nisem ga hotel užaliti. Končno je tudi on legel in zaspal.

Drugo jutro smo morali na vse zgodaj naprej. Seljak nam je segrel mleka in ko mu je hotel Bogdan pla-

čati prešiča, ni hotel o tem ničesar slišati. Zahvaljeval se nam je, da smo počastili njegovo hišo, poljubil vsakega posebej. Takrat mu je Bogdan vtaknil stodinarko v žep. Ko smo se ločili, je priteknel seljak za nami in držal v roki bankovec, katerega je našel v žepu. Rečem mu, da denarja ne sprejememo nazaj. Bogdan pa mu pravi, da je imel on slavo in ne seljak in da mora zato on nositi stroške. Seljak je od veselja jokal in delal križe za nami.

Šli smo naprej po dolini Ibarja in prišli v Kraljevo. Kjer se cesta spremeni v ulico, so nas čakali meščani. Mlade deklice v belih oblekah so nas čakale z vencij, večje so metale cvetlice, druge so nam nudile slaščice, možje pa rakije in cigaret. Strumno je stopalo v korak mojih 14 vojakov, eden pa je za oddelkom gнал osla.

»Marširala, marširala naša pešadija...«

je odmevalo po ulicah, ljudstvo pa je jokalo.

Gruča 8 do 12 letnih fantičev se je tudi uredila v štiristope in marširala poleg nas ter pela:

Lepši dinar nego kruna,
gura Švabu od Soluna,
joj kako to...

in pa

Došo Švabo sve do Čačka,
a kod Čačka je zdi mačka,
joj kako to...

Tako smo vkorakali v Kraljevo, šli skozi mesto in se utaborili par kilometrov za mestom ob cesti proti Čačku.

V vsakem kraju so nas čakale cvetlice, slaščice, cigarete, rakija in slavaloki s pomembnimi napisy. To je bila zmagoslavna pot iz Kraljeva v Čačak, od tam čez Požego v Užice in naprej v Bajno bašto ob Drini, kjer smo začeli kopati okope, da prezimimo, in da potem spomladi prekoračimo Drino, osvobodimo Bosno in udarimo na Dunaj.

Pod večer smo začeli kopati okope, drugo jutro na vse zgodaj sem bil ob reki med vrbovjem in sem gledal z daljnogledom na avstrijsko, oziroma bosensko stran. Pričakoval sem, da bom tam zagledal okope, gosto zasedene z vojaštvom, pa nič vsega tega ni bilo. Tudi zadaj v gozdu nisem ničesar opazil. Potem sem dalje časa opazoval avstrijsko orožniško kasarno onstran Drine. Opazil sem par vojakov brez orožja, kako hodijo okoli kasarne, pobirajo na vrtu zelenjavo in se v splošnem prav nič ne zadržujejo kot v vojnem času. Mislil si: Kaj bi bilo, če bi jim pognal kroglo preko glav?

Odbil sem to misel in opazoval naprej.

Malo pozneje so morali tudi oni opaziti naše vojake. Zbrali so se pred kasarno, bilo jih je osem, vsi brez orožja. Gledali so na našo stran in nekaj kričali. Razumel sem samo »ovamo«. Odgovora od naše strani ni dal nihče.

Kakih deset minut pozneje opazim na Drini čoln z dvema veslačema in enim avstrijskim feldvebelom. Veslali so proti naši strani. S puško čez ramo, z bombo za pasom in revolverjem v roki grem na mesto, kjer sem računal, da se izkrcajo. Čakal sem jih za grmom. Ko izstopijo, se jim prikažem z revolverjem v roki. Obstanejo in me spoštljivo pozdravijo. Feldvebel spregovori:

»Avstrija razpada, oziroma je razpadla, v Zagrebu se snuje narodna vlada, v Sarajevu je že osnovano Narodno veče. V naši kasarni imamo telefon in lahko govorite z Narodnim večem iz Sarajeva.«

Ničesar nisem razumel, le malo se mi je svitalo v glavi. Odpeljem feldvebela in enega veslača k poveljniku čete. Poveljnik mi naroči, naj vzamem 5 vojakov, dobro oboroženih, in naj se prepeljem čez Drino in pogledam, koliko je resnice na obvestilu. (Konec prih.)

UTRINKI.

Papeževa izjava.

Škof dr. Berning iz Osnabrücka je na zborovanju nemških katoličanov rimskega mesta imel govor, v katerem je sporočil, da mu je sv. oče Pij XI. izjavil, da imajo katolici naravno in nadnaravno utemeljeno pravico, da se cerkveni verouk in dušno pastirovanje vrši v njihovem materinskem jeziku. Papež je opozoril na tradicijo katoliške cerkve in na sklepe zadnjega deželnega koncila katalonskih škofov, da se mora poučevati krščanski nauk za katalonske otroke v katalonskem jeziku. Papež je spomnil na zgodovinsko dejstvo, koliko preganjanj je pretrpel bivši škof gneznsko-poznanjski, dr. Ledochowski, ker se je trdno držal načela, da se mora poljskim otrokom deliti krščanski nauk v poljskem jeziku. Radi te katoliške doslednosti je papež Pij Deveti povzdignil škofa Ledochowskega v kardinala.

Katoliški mesečnik na Kitajskem.

V Honkongu je pravkar izšla prva številka kitajskega katoliškega mesečnika »Kungkaopo«, ki prinaša tudi slike. Vsekakor razveseljuje napredek za katoliško misel med Kitajci.

Sv. oče za vzhodne misijone.

Papež Pij XI. s posebno skrbjo podpira gibanje za zedinjenje Cerkev. Letos 8. septembra je izdal encikliko, v kateri toplo priporoča in nujno prosi škofe, naj bi poslali vsaj nekaj duhovnikov v Vzhodni zavod, kjer se proučujejo vprašanja glede zedinjenja ločenih kristjanov. Sv. oče je mnenja, da ravno

nepoznanje šeg, obredov in značaja vzhodnih narodov zelo ovira pristop h katolicizmu. Bog daj, da bi delo skupnega očeta rodilo uspehe. Molimo in sodelujmo tudi mi!

Izpreobrnitve na Angleškem.

Na Angleškem se vedno več ljudi vrača v katoliško Cerkev. Tudi mnogo duhovnikov je obrnilo hrbet zmoti in prestopilo v katolicizem. Sedaj se zopet pripravlja enajst bivših anglikanskih duhovnikov na katoliško mašniško posvečenje.

Prazna vera v velikem mestu.

V Berlinu je nad 3000 vedeževalk, ki iz kart prorokujejo bodočnost. K njim se zatekajo žene vsake starosti in iz vseh družabnih slojev. — Zelo cenjeni so tudi astrologi, ki iz zvezd napovedujejo uspeh ali neuspeh kakega podjetja, ženitve itd. Poleg teh je pa še neštevilno drugih panog prorokovanja. Vsi, ki se bavijo s tem, izvrstno živijo.

Vsaka fara vzgoji enega duhovna.

Družba za duhovske poklice v Parizu je lani zbrala 630.000 frankov za podporo dijakom, ki se posvete duhovskemu poklicu. V spoznanju s cerkvenimi oblastvi je sklenila, organizirati skrb za duhovski naraščaj tako, da vsaka fara prevzame stroške vsaj za enega dijaka ali bogoslovca. Pri tem sodelujejo verske in prosvetne katoliške organizacije. Uspehi se že kažejo: v letu 1927 je bilo duhovskih naraščajnikov 604, letos pa 650. Velika večina jih prihaja iz najrevnejših slojev, iz »rdečega pasu« v predmestjih.

Kaj je novega na deželi?

Temnica.

Dne 16. t. m. je umrla v bližnjem Novelu gospa Ivana Pahor, roj. Stepančič, mati č. g. komenskega kateheta. Dosegla je visoko starost 69 let. Pokojnica je bila blaga žena in skrbna mati, ki je neutrudno skrbela za svojo družino. Vsi, ki smo jo poznali, jo bomo ohranili v pobožnem spominu. Naj ji bo Vsemogoči plačnik za vsa njena dobra dela! Svečani pogreb, katerega je vodil č. g. dekan komenski, se je vršil 17. t. m. in je pokazal, kakšno spoštovanje je uživala pokojnica. Žalujoči družini, zlasti g. katehetu, naše iskreno sožalje.

Bate.

Z našo šolo nismo nič kaj zadovoljni. Otroci hodijo po pet, šest let v šolo, uspehi pouka so pa zelo piščli. Našteli bi lahko več vzrokov, ker pa nečemo ovajati, jih zamolčimo. Pozivamo samo merodajne kroge, naj se za zadevo zanimajo in napravijo red. (Sporočamo strankam, ki so nam poslane razne pri- tožbe, naj se obrnejo na višje šolsko oblastvo. O raznih posameznostih v listu ne moremo razpravljati. Op. ured.)

Skrilje.

(Nova cerkev.) Beremo v sv. pis- mu, da so Judje, ko so se vrnili iz sužnosti in našli mesto Jeruzalem v razvalinah, šli na delo za obnovo jeruzalemskega mesta in njegovega obzidja. Sovražniki, ki so hoteli preprečiti zidanje, so naleteli na hud odpor: hrabri Judje so vzeli v eno roko brambno orožje, z drugo roko so pa nadaljevali zidanje. Te misli se mi vsiljujejo, ko gledam skriljske zidarje in malovarje, ki brez ozira na desno in levo, ne meneč se za močnega sovražnika — slabo letino, vestno in srčno, brez prestanka zidajo novo cerkev: v desnici zidar- sko orodje, z levico pa podijo nad- ležne muhe skušnjav o prehrani, brezdelju in malodušnosti, in glej, pri vsej mizeriji si veseli živžgajo svojo staro, večno lepo pesem... Prvo poglavje zidanja je že za na-

mi: podrti stara cerkev, že par me- trov visoko postavljeni temelji nove cerkve, in kar je tudi važno, nova stavba je že dobila prvi zegen v bla- goslovitvi temeljnega kamna. To se je zgodilo preteklo soboto dne 20. oktobra 1928 zjutraj. Veselo pritr- kovanje zvonov je napovedovalo za sedanje čase res izredno slovesnost. Prostor temeljnega kamna so de- kleta primerno okrasile: krasen ve- nec s slavolokom in napisom »Bog blagoslovi delo pridnih rok«; nato je č. g. župnik iz Kamenj v krat- kem nagovoru pojasnil pomen bla- goslovitve temeljnega kamna ter vernike navdušil k nadaljni vztraj- nosti, češ, ko se Bogu postavlja no- va hiša in dom, se ne sme ne ra- čunati ne meriti svojega dela, mar- več se vreči v delo, dokler isto ni končano. Izvršilo se je nato obred- no opravilo blagoslovitve, nakar so zvonovi zopet še bolj veselo zapeli... Skriljanom čestitam, vse znance in druge Skriljane, raztrešene po bož- jem svetu, pa prosimo blagohotnih prispevkov, ker z milodari in robo- tami se zida nova cerkev.

Skriljan.

Ponikve.

Ni ga več med živimi — odšel je po zasluženo plačilo tukajšnji po- sestnik Karel Kopal. Žalostno so peli zvonovi, ko se je pomikala ob mnogobrojni udeležbi občinstva krsta z njegovimi zemeljskimi ostanki od hiše žalosti »na tisto tiho domovanje, kjer mnogi spe ne- vzdramno spanje.« Bolehal je delj časa, neozdravljivi želodčni rak mu je izkopal prezgodnji grob. Pokoj- nik je bil blaga duša, mož, kakršni so dandanašnji le bolj redko nase- jani. Bil je spoštovan in priljubljen pri vseh, kar je še posebno pokazal njegov sijajni pogreb, ki se je vršil v nedeljo 21. t. m. Kljub slabemu vremenu so prihiteli od blizu in da- leč prijatelji in znanci, da spremijo pokojnika na njegovi zadnji poti. V 48. letu svoje starosti je zapustil dolino solz in se preselil v deželo blaženosti. Težko prizadeti družini

NAZNANILO IN ZAHVALA.

S potrtim srcem naznanjamo vsem prijateljem in znancem, da je naša dobra mama

Ivana Pahor roj. Stepančič

po kratki in težki bolezni, previdena s sv. zakramenti, v starosti 69 let dne 16. oktobra v Novelu pri Temnici mirno v Gospodu zaspala. Naj počiva v miru!

Pogreb nepozabne pokojnice se je vršil dne 17. oktobra. Ob tej priliki se iskreno zahvaljujemo preč. g. Knavsu, vikarju, v Temnici za tolažbo v bolezni, preč. g. dekanu iz Komna, č. g. duhovnikom za sprem- stvo na zadnji poti, pevskem zboru v Temnici za žalostinke in sploh vsem udeležencem pogreba. Bog plačaj!

Novelo pri Temnici, dne 20. okt. 28.

Žalujoča družina Pahor.

naše iskreno sožalje, pokojniku pa večni mir! — Svoj čas smo poročali o suši, ki je bila naša zvesta spre- mljevalka skozi vse poletje, danes pa hočemo spregovoriti par besed o le- tini, kateri suša ni bila baš dobro- došla. — Nedelja je danes, ko piše- mo te vrstice. V ozračju diši po sne- gu, po nebu se podijo temnosivi oblaki, marsikaterega vaščana pa tarejo črno-sive skrbi, ko silijo zima v deželo. Kleti, kašče, shrambe so za prezimovanje jako slabo, pičlo založene, ker so bili večinoma vsi poljski pridelki do sile skromni. Dne 1. t. m. smo imeli zopet točo, ki je premikastila zlasti ajdo. V naslednji noči pa je izpopolnila nje- no delo še prezgodnja slana, tako da po nekaterih njivah ni ostalo drugega nego malo borne prazne slame. Krompirja pa, za katerega je naš kmet v prejšnjih letih izkupil lepe denarce, smo letos pridelali ko- maj za domačo rabo, mnogi pa še to- liko ne. Pa tudi krme za živino smo letos malo pridelali, nekateri celo polovico manj kot lani. Mnogi bo- do prisiljeni prodati svojo živino za smešno nizko ceno. Gorje — mnoge družine zrejo s strahom v bodoč- nost. — Pa dovolj o tem, da ne po- reče g. urednik, da samo jamramo. — Tudi pri nas namerava par zna- čajnih fantov zapustiti rodno zemljo in oditi v obljubljeno deželo.

Kamnje.

Letošnja trimesečna suša nam je docela pokvarila naše farne orglje. Z veliko težavo in vztrajnostjo jih je zopet vpostavil in uglašil znani solkanski orgljavač g. Fr. Prencis, ki je iste orglje ob zidanju nove cerkve tudi popolnoma prenovil. Le žal, da nimamo stalnega organi- sta. Toda radi tega ne utihne na koru lepoglasno petje; pogumno in kaj pohvalno vztraja pevski zbor nastopajoč in prepevajoč lažje in umetnejše pesmi na — suhem. Že- limo le pevskega zboru obilo na- raščaja, v kar morajo tudi starši primernih fantov in deklet poma- gati. Pa drugič kaj več, če bo ta prošnja kaj zalegla! Kjer zamre lepa cerkvena pesem, tam se je bati, da bo zamrla nekoč tudi — nebeška...

Potok pri Dornbergu.

Trgatev je že minila. Marsikateri kmetič je s strahom zrl na svoj vi- nograd poleti, ko je hotela letošnja suša uničiti edini njegov up. Hvala Bogu, da je bila vinska letina še razmeroma dobra, dasi je splošen pridelek za tretjino manjši od lan- skega. Trgatev sama pa je potekla tiho in mirno. Obiskat nas je pri- šlo le nekaj tujcev, ki so prišli po- kusit naš mošt. Tistega hrupnega popivanja in popevanja letos ni bi- lo, kajti precej mladeničev nas je zapustilo; šli so si kruha in sreče iskat v Južno Ameriko.

Sv. Mihael nad Šempasom.

Danes, ko smo odložili delovno obleko, primemo za pero in potoži- mo javnosti, kaj nas teži. Ne ve- mo, ali je za vse to prestopno leto tako čudno, tako čudno — slabo, kakor je za nas. Vse gre nekam drugače in nobena stvar nam ne gre ko bi morala iti sicer. O slabi leti- ni, ki je združena z veliko gospo- darsko krizo, ni več vredno pisati. saj to že itak letos marsikje predo- bro poznajo. Sedaj bo kdo mislil,

Ortopedični zavod A. ZECCHI

Turin - Via Roma 31/1 - Turin

Aparat Zecchi ustavi

KILO

Uspeh aparata ZECCHI v naši pokrajini. Nov ozdravljenec iz Valvasone.

Dolžnost me veže iz- reči svoje priznanje in hvaležnost g. ortopedu Zecchi, ki mi je s svojo posebno iznajdbo usta- vil kilo, ki mi je de- lala zelo grenko živ- ljenje in me ovirala v mojem poklicu.

Pippo Ježef pok. Luke Via dei Fornasini Valvasone (pokr. Videm)

Važna objava:

Ker prihajajo od vseh strani številna povpraševanja, bo ortoped Zecchi obiskal naslednje kraje in bo v spodaj označenih prostorih prikazal prizadetim osebam uspešnost svojega posebnega aparata in jim bo dal dragocene na- svete iz svoje dolge iskusnje. — — —

GORICA: v torek 13. in sredo 14. novem- bra, hotel „Angelo d'oro“.

TRST: v četrtek 15. in petek 16. novembra, hotel „Moncenisio“.

PULJ: v soboto 17. novembra, hotel „Miramare“.

ZADER: v nedeljo 18. in ponedeljek 19. novembra, hotel „Bristol“.

REKA: v torek 20. in sredo 21. novembra, hotel „Riviera“.

da povemo kakšno novo; o, ne! Da- nes le povemo, kar smo že dvakrat pisali. Skoro da nas je že sram po- novno pisati, in sicer tretjič in ved- no isto ponavljati. Raca pečena, kmalu bi človek zaklel, ko vidi, da vse prošnje in prijazni opomini, naj se nam ceste popravijo, nič ne izdajo. Smo sicer potrpežljivi lju- dje, toda ako se nam ne popravijo ceste, bomo prisiljeni napraviti dru- ge korake. Ljudstvo je skrajno o- gorčeno. Naj omenimo še, da ne vemo, če bo s tistimi robotami kaj prida. Najboljše bi bilo, ko bi se cesta razdelila v majhne deleže med posameznike, kot je že bilo nekoč ali kakor imajo v Oseku. — Par dni pred trgatvijo je dobil nek- do v poznih večernih urah svojo dobro sosedo v svojem vinogradu, ko je odbirala grozdje, ker da ni imela dovolj svojega, da bi napol- nila sod.

Iz širokega sveta.

Ponesrečen poskus preoceanskega poleta.

Angleški letalec Mac Donald je poskusil preleteti Atlantski ocean v smeri od zapada proti vzhodu. Le- tel je na zelo majhnem letalu. Do- sedaj ni o njem nobene vesti. Vse kaže, da je veliki ocean pogoltnil zopet mlado, drzno življenje.

Abstinenca in predsedniške volitve v Ameriki.

V kratkem se bodo vršile v Zedi- njenih državah predsedniške volit- ve. Nasproti si stojita predvsem dva kandidata, in sicer katoličan in njujorški guverner Smith, predsta- vitelj demokratske stranke, ter pro- testant Hoover, sedanji državni podtajnik, predstavitelj republikan- ske stranke, ki je bil med vojno ko- misar za aprovizacijo. Komunistič- ni kandidat ne pride niti v poštev. V delovnem programu obeh glav-

nih kandidatov ni posebnih razlik. Oba sta si postavila predvsem za nalogo, da rešita nad kmetijsko krizo, oba hočeta čuvati nad blagostanjem državljanov. Precejšnjo vlogo bo igrala demagoška fraza, da je Smith katoličan in da hoče spraviti Zednjene države v popolno odvisnost Vatikana.

Bistvena razlika med obema kandidatom pa je njuno stališče na pram prohibiciji, to je prepovedi točenja in uživanja alkoholnih pijač. Hoover je strog abstinenc in kot tak na čelu struje »sec«, ki hoče, da ostane država »suha«, to je, da se dobi alkohol samo v lekarnah na priporočilo zdravnika. Smith pa je znan, da rad zavzije dobro kapljico in zato se je postavila na njegovo stran struja »drec«, ki hoče revizijo prohibicijskega zakona. Pa tudi Smith ni za popolno svoboda v razpečavanju in uživanju alkoholnih pijač, temveč hoče imeti nekak državni monopol na alkohol, kot je vpeljan v nekaterih državah (Norveška, Kanada).

Za in proti abstinenci prinašajo in iščejo listi vse mogoče razloge. Neki časnikar je hotel zvedeti tudi mnenje Vatikana, ki se mu je kratko odrezal: »Evangelij strogo prepoveduje pijačevanje, ne prepoveduje pa zmernega uživanja alkoholnih pijač.«

Sv. birokracij.

Pri neki železniški nesreči v bližini mesta Petrikav na Poljskem je našel smrt zavirač Grzymala. Med železniškima direkcijama v Varšavi in Tarnovicah je nastal spor, kdo naj nosi stroške za pogreb. Varšavska direkcija, v katere področju se je nesreča zgodila, je odklonila skrb za pogreb za utemeljitvijo, da je bil nesrečni železničar mesta oskrbeti pogreb. Tako sta se pristojen v Tarnovice in da mora zato železniško ravnateljstvo tega direkciji veselo med seboj prepizrali, sv. birokracij, patron uradniškega dlokoceptstva, je slavil slavje. Šele ko se je prebivalstvo zgrozilo nad takim birokratičnim poslovanjem in sta domači duhovnik in postajenačelnik napravila zbirko za pogrebne stroške, je nesrečni zavirač našel mir v hladnem grobu.

Vanderbiltov vnuk socialni demokrat.

Friderik Vanderbilt-Field, 23-letni vnuk znanega ameriškega milijar-derja Vanderbilta, se je vpisal v socialno demokratsko stranko.

Koliko gumbov porabijo v Angliji?

Angleški izdelovalci gumbov so izračunali, da porabijo Angleži blizu tri milijarde gumbov na leto.

Velika tatvina diamantov.

V New Yorku so štirje zakrinski roparji podnevi napadli neko zlatarno v najbolj obljuden ulici in odnesli za 300.000 dolarjev diamantov. Policija jih išče.

Zanimivosti.

Nova tečajna ekspedicija.

Švedska družba za raziskavanje severnega tečaja je sklenila odposlati prihodnjo pomlad veliko znanstveno ekspedicijo na severni tečaj. Ekspedicijo bo vodil znameniti raziskovalec Nansen. Potovala bo z zrakoplovom »Grof Zeppelin«, ki je sedaj v Ameriki. Nemška vlada ga je dala švedski družbi za tri leta na razpolago. Zrakoplov bo ravnal dr. Eckener, ki je že določil kraj Haparanda kot oporišče ekspedicije. »Grof Zeppelin« se bo lahko držal v zraku do 10 dni. Raziskovanje se bo vršilo od júnija. Po končani tečajni ekspediciji bo »Zeppelin« odletel preko Sibirije na zapadno ameriški polotok Alaska. Namen tega poleta bo ugotoviti, ali bi ne bila pot preko Sibirije radi vremenskih prilik primernejša za zvezo med Evropo in Ameriko kot pot preko oceana.

Odličnjaki.

Odličnjake smo imenovali učence, ki so dobivali v šolah odlična spričevala. Na Dunaju so raziskali, kako se kaj izkažejo odličnjaki v poznejšem življenju in so prišli do čudnih zaključkov.

Večina odličnjakov, v katerih so videli bodoče voditelje in genije naroda, zgine brez sledu iz javnega življenja. Zadovoljiti se morajo s podrejenimi mesti v uradih, navadno pri mehaničnem delu. Marsikak odličnjak pa ga v življenju pošteno polomi. Nek odlični gimnazijski ravnatelj razlaga te pojave takole: »Odličnjak se v srednji šoli razvadi in potem na visoki šoli vzame študij prelahko. Zato si ne privzgoji vztrajnosti in marljivosti, ampak se zgodaj navadijo lenariti. Ker so bili vajeni v mladih letih nositi zastavo v šoli, se kar nič ne morejo živeti, če jih zadene kako razočaranje ali nesreča. — Važno je tudi to, da hoče častihlepni odličnjak v vseh predmetih imeti odlični red — in zato na noben predmet ne osredotoči svoje pozornosti. Potem pa nimajo dovoljne priprave in vesolja za svojo stroko, ker predmet, ki je tej stroki podlaga, le površno in na splošno poznajo.

S tem seveda ne pravim, da se najbolj obnesejo dijaki, ki imajo vse rede nezadostne. Najbolj so se izkazali možje, ki so v dijaških letih stali v zlati sredini med odličnjaki in repetenti, in si dovolili dovolj časa, da so si poleg šolskega študija še posebej sami širili nabrazbo in jeklenili značaj.

Nevihite.

Povprečno je na svetu vsako minuto 1800 neviht; na sekundo 1000 strel, na uro 360 tisoč. Te številke je ugotovil angleški vremenski urad v ministrstvu za zrakoplovstvo. Neviht bi bilo torej letno 16.000.000 ali dnevno 44.000. Ta statistika se opira na poročila 3000 vremenskih postaj. V nekaterih tropičnih pokrajinah so nevihte in deževja tako pogostna, da opazovalci nimajo niti časa, vpisati jih v seznam. Največ neviht je na otoku Java in zaradi tega letalci v Avstralijo pustijo Java običajno pri miru.

Najdeno.

Našla se je mala svota denarja, ki je shranjena pri mestni blagajni. Kdor jo je zgubil, naj se tam zglaš.

Zgubljen — najdeno.

Neki šofer je že pred časom pozabil v gostilni Droc (pri Rajhu) šofersko kapo. Kdor jo je pozabil, naj se tam zglaš.

Tržne cene

dne 23. oktobra 1928.

Česnik kg L. 1.10—1.20; sveže zelje L. 0.80—1; korenje L. 1—1.20; kumare L. 0.80—1; čebula L. 0.80 do 1; fižol navaden L. 3.20; neoluščen fižol L. 2—2.40; salata L. 2 do 2.40; indivija L. 2—2.40; jajčniki L. 1.20—1.40; krompir L. 0.60—0.70; paradižniki L. 0.80—1; repa L. 0.40 do 0.60; redič L. 1—3.40; špinaca L. 1.20—1.40; zelena L. 1.40—1.60; fižol stročnik L. 2.40—2.80; ohrovt L. 1.20—1.40; bučice L. 1.50—1.80; kostanj L. 1.40—1.60; jabolka L. 1.20 do 2.80; maroni L. 2—2.40; hruške L. 1.40—2.80; namizno grozdje L. 1.60—2.60; sveže maslo L. 15—16; presno maslo L. 17—18; mleko liter L. 1—1.10; skuta kg L. 4; jajca kos L. 0.60—0.70;

Valuta.

Dne 23. oktobra 1928 si dobil:

za 100 franc. frankov	74.42 do 74.72	Lir
za 100 belg. frankov	263.50 do 267.50	"
za 100 švic. frankov	366.50 do 368.50	"
za 100 češ.-slov. kron	56.45 do 56.75	"
za 100 dinarjev	33.45 do 33.75	"
za 100 nemških mark	451.90 do 457.90	"
za 1 šterling	92.50 do 92.70	"
za 1 dolar	19.02 do 19.08	"
Novci po 20 frankov	72.50 do 74.50	"
za 100 avst. šilingov	266.75 do 272.75	"

Benečijske obveznice

dne 23. oktobra 1928: 75.25.

Darovi.

Za Alojzijevišče: Na dveh porokah v Logu pod Mangartom nabrali 100 L. Pristrčna hvala!

AKO HOČEŠ KAJ BOLJŠEGA

za večerjo in kosilo, kupi testenine PEKATETE (makarone, spagete in druge). A le one so zanesljive prave, ki se vdobe v zabojih po kg ½ z napisom PEKATETE.

Milica Stubelj
in
Simon Bancič
srezki pripravnik
poročena.

Gradišče 7-X-1928. Bijeljina

Sprejme se gospodična na hrano in stanovanje. Naslov pri upravi »Goriške Straže«.

Mlekar maslar išče službe; zahtevne nizke. Istotam se proda posnemalnik »Diabolo«, N. 2. Naslov po vse uprava »Goriške Straže«.

Išče službe prodajalka s 7 letno prakso manufakture in mešanega blaga. Nastop takoj. Naslov po vse uprava »Goriške Straže«.

Druga mlekarska zadruga v Iderskem proda po znižani ceni močan, pred par leti kupljen posnemalnik znamke »Melotte«, ki posnema 225 l na uro. Na prodaj je, ker je premajhen.

Španska slovnica, broširana lir 15, vezana lir 18.— se dobi v knjigarni-papirnici Stoka, Trst, Via Milano 37. Pismena naročila se izvršujejo proti predplačilu za broširano lir 15.80, vezano lir 19.—.

Vsem ljubiteljem zimskega cvetja naznanjam, da so mi iz Holandske dospele čebule hijacint, tulipanov in frezij. Just Ušaj, Gorica, Piazza Vittoria 4.

Zaloga vina v Gorici, Via Formica št. 1 tik Korna, ima bela in črna vina, po razmeroma nizkih cenah.

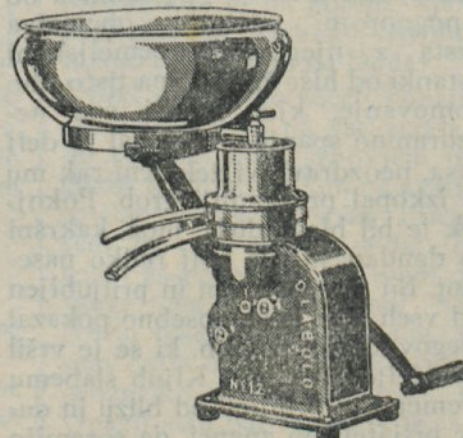
Se priporoča Peric Jožef, naslednik »Vinarske zveze«.

Sadjerejci pozor! Ako bodete sadili breskve, jih dobite najceneje in vseh najboljših vrst ter tudi nekaj prtičnih jablan na paradiževcu na Dobradu, pošta št. Vid pri Vipavi (S. Vito di Vipacco).

TOFFOLI VITTORIO

Gorica, Via Garibaldi št. 16,
(prej Via Teatro).

KAVA od 22 lir naprej
SEMENSKO OLJE
od 5 lir 20 cent. naprej.

Pojasnila prebivalcem goriške pokrajine dajejo zastopnik tvrdke:

**Vittorio Jonson - Gorica, Via Contavalle 4-II,
in Josip Kovačič, trgovina, Idria pri Bači 94**

Moderna zlatarna, Corso Verdi št. 13. — Birmski, poročni in krstni darovi po zmernih cenah. Popravila ur in zlatarskih predmetov izvršujem z jamstvom in hitro. Kupujem krone, srebro, staro zlato po najvišjih cenah.

Velika zaloga mrtvaških potrebščin: kompletne pogrebne opreme I. razreda od 300 lir naprej, II. razr. 200 lir, III. razr. 100 lir, otroški pogrebi od 25 lir naprej. J. Saksida, Dornberg 3.

Zastonj! Kaj? Vsak lahko dobi žepno uro popolnoma brezplačno. Zahtevajte poiasnila na naslov G. A. Spazzapan, Via Boschetto N. 29, Gorizia. Pismu priložite svoj naslov in L. 1.50 v znamkah za poštne stroške.

Leban Alojzij, kotlarski mojster, naznanja sl. občinstvu, da je preselil svojo kotlarsko delavnico iz Piazza S. Antonio »Pri Zvezdi« v ulico Morelli št. 15 — Gorica, kjer izdeljuje tudi škropilnice najnovejšega sistema. Proporoča se slav. občinstvu.

PRIMARIJ

Dott. D'OSVALDO

GORICA

špecialist za očesne bolezni

SE JE PRESELIL

v ulico Dante 10

Sprejema od 10-12 in od 3-4.

DR. JOSIP GRUDEN

naznanja,

da je otvoril dne 15. t. m. svojo pisarno v Ajdovščini

glavni trg — gostilna ex Marc
sedaj Bratina Maks.

Ob nedeljah in praznikih uraduje v Vipavi pri drju Petriču.

ZDRAVNIK

Dr. Emilio Gresic
oče

se je preselil s svojim ambulatorijem na Piazza Vittoria 5 nasproti lekarni Cristofoletti.

Zdravnik

za zobe in usta
Dr. LOJZ KRAIGHER

sprejema v GORICI
Piazza della Vittoria št. 20
in v svoji podružnici
pri SV. LUCIJI št. 35

KMETOVALCI

Vi dobite od živinoreje najvišji donos z naročitvijo edinega posnemalnika

DIABOLO

kateri je prvovrsten ŠVEDSKI SVETOVNI izdelek.

Plačuje se lahko v obrokih.

Večletno jamstvo tovarne. Krajevni zastopniki se iščejo. Ceniki in katalogi so brezplačno na razpolago.

KNUT JONSON, BOLZANO